Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νουτσάουλους ἔχ' γούρνα 's τοὺ κατακλείδ' (=κάτω σιαγόνα) Σπάρτ. Συνών. *λ α κ κ ά κ ι, λ α κ κ ο υ β ά κ ι, λ ά κ κ ο υ δ ο.*

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. *Γούρνα* καὶ *Γοῦρνες* πολλαχ. *Γοῦρνις* πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. *Βούρνα* Κύπρ. Ρόδ. Τῆλ. *Βοῦρνες* Κάρπ. Κύπρ. Νίσυρ. Τῆλ. *Σγούρνα* Κέρκ. (Σιν.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λαγκάδ. Λογγ. Μάν. Τριφυλ.) *Σγοῦρνες* Ζάκ. Μακεδ. (Κοζ.) *Σγούρα* Σαμοθρ. *'Ούρνα* καὶ *'Οῦρνες* Νάξ. ('Απύρανθ. Κινίδ.). 'Επίσης καὶ ὡς τοπων. συνεκφερομένη **α)** μετ' ἐπιθέτων *Ἄσπρη Γούρνα* 'Αμοργ. *Βαθειὰ Γούρνα* Μακεδ. (Βόιον) Πάρ. *Γειρτὴ Γούρνα* Σῦρ. *Μεγάλη Γούρνα* Πελοπν. (Κόκκιν.) *Μακριὰ Σγούρνα* Πελοπν. (Μάν.) *Βαθειὲς Γοῦρνις* Μακεδ. (Βόιον). 'Επίσης ὡς τοπων. μετ' ἐπιρρ. *'Απάν' Γούρνα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) καὶ μετὰ κυρ. ὀν. *Βιλῆ Γούρνα* Μακεδ.(Καστορ.) *Βριτοῦ Γούρνα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Γάλλ' Γούρνα* Πελοπν. (Καλάβρυτ.) *Γιάννν' dραγάd' Γούρνα* Μακεδ. (Καστορ.) *Μαριανόπ'κου Γούρνα* Μακεδ. (Καισάρ.) *Μούτ' Γούρνα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Μπουγάνη Γούρνα* Πελοπν. (Καλάβρυτ.) *Μπούρα Γούρνα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Γούρνα τ' Νάκ'* Μακεδ. (Βόιον) *Παράσχου Γούρνα* Μακεδ.(Καταφύγ.) *Προφόρου Γούρνα* Κάλυμν. *Τούρκου Γούρνα* Πελοπν. (Καλάβρυτ.) *Φασούλ' Γούρνα* Μακεδ. (Πελεκάν.) *Γούρνα Χαλκιᾶ* Θεσσ. (Συκαμν.) *Χαρογιάννν' Γούρνα* Στερελλ.(Αἰτωλ.) *Στάθη Γοῦρνες* Πελοπν. ('Αράχ.) *Κανέλ' Γοῦρνις* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Παπαβασίλ' Γοῦρνις* Μακεδ. ('Εράτυρ.) *Τρουμπᾶ Γοῦρνις* Θεσσ. (Πήλ.) *Δράκου Βούρνα* Ρόδ. ('Έμπον. Σάλακ.) *Μιχαλάνdαινας Βούρνα* Τῆλ. *Μορένου Βούρνα* Τῆλ. *"Αι Πανdελέμονα Βοῦρνες* Τῆλ. *'Οῦρνες bολιbᾶ* Νάξ. (Κινίδ.) καὶ μετὰ ἀριθμτ. *Δgυὸ Γοῦρνες* Κῶς (Πυλ.) κ.ἄ.

γουρνάδα ἡ, ἐνιαχ. *βουρνάα* Κύπρ.

'Εκ τοῦ οὐσ. *γ ο ύ ρ ν α* καὶ τῆς μεγεθ. καταλ. *-ά δ α.*

Μεγάλη λιθίνη λάρναξ. Συνών. *λ ά ρ ν α κ α ς.*

γουρνάκι τό, πολλαχ. *γουρνάκ'* Σάμ. Τῆν. — Δ. Λουκοπ., Γεωργ. Ρούμελ., 203 *γουρνάτσι* Μεγίστ. *βουρνάκι* Νίσυρ. *σγουρνάκι* Κρήτ.(Χαν. κ. ἀ.) Πελοπν. (Κίτ. Λεντεκ. Μάν.)

'Εκ τοῦ οὐσ. *γ ο ύ ρ ν α* καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. *- ά κ ι.*

1) Μικρὰ γούρνα πολλαχ. : *Σὲ φτοῦνο τὸ σγουρνάκι τί φαῖ νὰ βάλῃς γιὰ τὸ γουρούνι; "Εναι μικρὸ* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *'Σ τοὺ μικρὸ γουρνάκ' εἶνι καθαρὸ τοὺ νιρὸ* Σάμ. *Βάλι τ' γαλακτιὰ μὶ τὰ πίτυρα 's τοὺ γουρνάκ'* (*γαλακτιὰ* = τὸ λευκὸν ἀπόπλυμα τῆς σκάφης τοῦ ζυμώματος) Τῆν. *Τέτριες μικρὲς γοῦρνες τὶς ὀνομάζουν κουτσόγουρνες ἢ γουρνάκια* Δ. Λουκόπ., ἔνθ' ἀν. Συνών. *γ ο υ ρ ν α λ ά κ ι, γ ο υ ρ ν ά λ ι, γ ο υ ρ ν ί, γ ο υ ρ ν ί δ ι* **1**, *γ ο υ ρ ν ί σ κ ι, γ ο υ ρ ν ί τ σ α, γ ο υ ρ ν ό π ο υ λ ο ν, γ ο υ ρ ν ο ύ δ α, γ ο υ ρ ν ο ύ δ ι, γ ο υ ρ ν ο ύ λ α, λ α κ κ ά κ ι, λ α κ κ ο ύ δ ι, λ α κ κ ο υ δ ά κ ι, λ α ρ ν ά κ ι.* **2)** Τετράγωνον τεμάχιον ξύλου, φέρον κοίλωμα ἐντὸς τοῦ ὁποίου στρέφεται τὸ *κ α λ α μ ι σ τ ή ρ ι* (ὄργανον ταλασιουργίας) Νίσυρ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. *Γουρνάκι* Φοῦρν. Χίος *Γουρνάκ'* Μακεδ. καὶ κατὰ πληθ. *Γουρνάκια* 'Ιων. (Κρήν.) Μῆλ. καὶ ὡς παρωνύμ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γουρνάκης* Σῦρ.

γουρναλάκι τό, Κρήτ. (Βιάνν.)

'Εκ τοῦ οὐσ. *γ ο υ ρ ν ά λ ι* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ά κ ι.*

Γ ο υ ρ ν ά κ ι **1**, τὸ ὁπ. βλ., ἔνθα καὶ συνών.: *'Ο τόπος εἶναι ὅλο γουρναλάκια γεμᾶτος.*

γουρνάλι τό, Καλαβρ. (Γαλλικ. Μπόβ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. *γ ο ύ ρ ν α* καὶ τῆς παραγ. καταλ. *-ά λ ι.*

Μικρὸς λάκκος μὲ στάσιμον ὕδωρ ἔνθ' ἀν.: *Τὸ γουρνάλι ἔγ-γιομᾶτο ἀσ-σὶ νερὸ* Καλαβρ. (Γαλλικ.) Συνών. βλ. εἰς λ. *γ ο υ ρ ν ά κ ι* **1**.

γουρνάρα ἡ, Τσακων. (Πραστ.) *σγουρνάρα* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

'Εκ τοῦ οὐσ. *γ ο ύ ρ ν α* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ά ρ α.*

'Η μεγάλη γούρνα ἔνθ' ἀν.: *"Ητανε ἡ σγουρνάρα γιομάτη νερὸ κ' ἔπιε τὸ βόδι* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *Τσὶ νὶ ἔσα θέου ἔνταν' τὰ γουρνάρα π' ἀνοίερε;* (τί τὴν ἤθελες αὐτὴν τὴν γούρναν ποὺ ἤνοιξες;) Τσακων. (Πραστ.)

'Η λ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Σγουρνάρα* καὶ ὡς τοπων. Πελοπν. (Γύθ. Κίτ. Μάν.)

γουρνᾶτος ἐπίθ. Λέρ.

'Εκ τοῦ οὐσ. *γ ο ύ ρ ν α* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ᾶ τ ο ς.*

'Ο ἔχων τὸ σχῆμα τῆς γούρνας: *Πατελ-λίδα γουρνάτη.* Συνών. *β α θ ε ρ ό ς, β α θ ι κ ὸ ς* **1**, *β α θ ο υ λ ὸ ς* **2** (εἰς λ. *β α θ ο υ λ λ ό ς*), *γ ο υ ρ ν ω τ ό ς.*

γουρνέλα ἡ, "Αθ. Λέρ. Λέσβ.

'Εκ τοῦ οὐσ. *γ ο ύ ρ ν α* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-έ λ α.*

1) Σκαφίδιον ὁριζοντίως ἐξηρτημένον ἀπὸ τὴν *κ ο φ ι ν ί δ α* τοῦ μύλου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκ ταύτης πίπτει ὁ σῖτος καὶ εἶτα διὰ τῆς εἰς αὐτὴν εὑρισκομένης ὀπῆς καὶ διὰ τρομώδους κινήσεως ρίπτεται οὗτος εἰς τὸ ἄνοιγμα τοῦ ἄνω λίθου τοῦ μύλου πρὸς ἄλεσιν "Αθ. **2)** 'Οχετὸς διὰ τοῦ ὁποίου τὸ ἄλευρον ἐξερχόμενον ἀπὸ τὴν μυλόπετραν πίπτει εἰς τὴν ἀλευροδόχον "Αθ. **3)** 'Υδρορρόη Λέρ. Λέσβ. Συνών. *ρ ι ν ο ῦ χ ο ς, σ ο ύ γ ε λ ο.*

γουρνεύω Μακεδ. (Σταν.)

'Εκ τοῦ οὐσ. *γ ο ύ ρ ν α* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ε ύ ω.*

Καθιστῶ τι κοῖλον: *"Ενα ξύλου τόσου, τοὺ γούρνιβάμι κὶ λέγουdαν γαβάθα.*

γουρνὶ τό, *γουρνὶν* Κύπρ. (Κυθρ. κ. ἀ.) Πόντ. ('Αμισ. "Ιμερ. Κρώμν. "Οφ. Τραπ. Χαλδ.) *βουρνὶν* 'Ικαρ. (Εὔδηλ.) Κύπρ. (Αἰγιαλ. Κυθρ. Μένοικ. κ. ἀ.) *γουρνὶ* 'Ανάφ. Εὔβ. ('Οξύλιθ.) 'Ηράκλ. "Ιμβρ. Καππ. (Σίλατ. Σινασσ. Φάρασ.) Κρήτ. (Νεάπ. κ. ἀ.) Κῶς Πελοπν. (Δ. Κορινθ.) Πόντ. (Ζησιν. "Οφ. Σαράχ. Σούρμ.) Σάμ. Στερελλ. ('Ιτέα) Χίος *σγουρνὶ* Πελοπν. (Κίτ. Μάν. Μεγαλόπ. Σκορτσιν.) *'ουρνὶ* Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. *γ ο ύ ρ ν α* καθ' ὑποκορ. τύπ.

1) Μικρὰ λιθίνη ἢ ξυλίνη ἢ πηλίνη λάρναξ πρὸς ὑποδοχὴν ὕδατος, ἐναπόθεσιν τροφῆς τῶν ζώων, ποτισμὸν αὐτῶν, πλύσιν διαφόρων ἀντικειμένων, φύλαξιν τροφῶν κτλ. 'Ηράκλ. 'Ικαρ. (Εὔδηλ.) "Ιμβρ. Καππ. (Σίλατ. Σινασσ. Φάρασ.) Κρήτ. (Νεάπ.) Κύπρ. (Αἰγιαλ. Κυθρ.) Κῶς Πελοπν. (Δ. Κορινθ. Κίτ. Μάν.) Πόντ. ('Αμισ. Ζησιν. "Ιμερ. Κρώμν. "Οφ. Σαράχ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ.) Σάμ. Στερελλ. ('Ιτέα) Χίος: *Βάλε νερὸ 's τὸ σγουρνὶ νὰ πχιοῦσι οἱ κόττες* Κίτ. Μάν. *Τὸ σγουρνὶν τῆς βρύσης* "Ιμερ. *Τὰ σουζούκια τὰ κάνομε καβουρμᾶ καὶ τὰ ρίχνομε μέσα σὲ βουρνιὰ* Εὔδηλ. *Πλυν-νίσκουμέν τες τξαὶ βάλ-λουμέν τες μέσ' 's τὸ βουρνὶν τξι ἀλατίζουμέν το* Κυθρ. *Πάστριψι τοὺ γουρνὶ νὰ πλύνου* 'Ιτέα || "Ασμ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ